

A Comparative Study of Policymaking Regarding Urban Nuisance in Iran and England: From Elimination of Nuisance to Community-Oriented Problem Solving

 Jafar Sarvi

PhD student in criminal law and criminology, Department of Law, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran. Jafarsarvi776@gmail.com

 Mohammad Farajih

Associate Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran (corresponding author) mohammadfarajih@gmail.com

 Abbas Sheikholeslami

Associate Professor, Department of Law, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran. shiekholeslami@mshdiau.ac.ir

Received: 2024-09-18

Accepted: 2024-12-15

Abstract:

Urban nuisance is a growing legal and social reality in Iranian cities, the effects of which has challenged the comfort of citizens in their daily lives.

Along with this growth, the Iranian legal system has not been able to consider urban nuisance in itself as a problem and has only insisted on elimination of the immediate cause of a particular nuisance. Therefore, it has been incapable of providing fundamental solutions to the problem.

This has affected the citizens' perception of the effectiveness of the legal system and has caused them to engage in a cycle of ineffective processes and disputes with each other in order to get rid of urban nuisance.

In England, along with industrialization, this problem has existed in the cities, so after the manifestation of its symptoms, efforts have been made to maintain an effective response by acknowledging the problem and directing processes toward community-oriented approaches.

تحقیق و توسعه در حقوق تطبیقی
Research and Development in Comparative Law

پژوهشگاه حقوق و قانون ایران
Iranian Law and Legal Research Institute

Journal of Research and
Development in Comparative Law

Iranian Law and Legal Research
Institute

Vol. 8 | No. 26 | Spring 2025
(Original Article)

<https://jcl.illrc.ac.ir>

DOI:

10.22034/law.2024.2041428.1458

The main question of this article is to compare how changes have occurred in policymaking, recognition of urban nuisance and the extent to which each of the Iranian and English legal systems benefit from problem-based and community-based approaches. For this purpose, this article examines the answer to this question by examining the regulations and also answers contained in the regulations of the two countries.

The findings of the research indicate that the English legal system, by changing policies and adopting community-oriented and victim-oriented approaches and making regulations that support them proportionately can provide more effective responses compared to the current processes in Iran, and therefore has a greater ability to solve the problem.

Therefore, it seems that the Iranian executive-legislative system should also take a similar path as focus of its efforts.

Keywords: urban nuisance, urban crimes and violations, community-oriented approach, problem solving approach

بررسی تطبیقی سیاستگذاری ناظر به مزاحمت‌های شهری در ایران و انگلیس: از رفع مزاحمت تا حل مسئله اجتماع محور

دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی، گروه حقوق، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
Jafarsarvi776@gmail.com

جعفر سروی ID

دانشیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
mohammadfarajiha@gmail.com

محمد فرجیها ID

دانشیار، گروه حقوق، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
shiekhholeslami@mshdiau.ac.ir

عباس شیخ الاسلامی ID

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۹/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۶/۲۸

چکیده:

مزاحمت‌های شهری واقعیتی حقوقی و اجتماعی روبه رشد در شهرهای ایران است که اثرات آن، آسایش زندگی روزمره شهروندان را به چالش کشانده است. هم پایه این رشد، نظام حقوقی ایران نتوانسته مزاحمت شهری را یک مسئله دانسته و تنها بر حذف مزاحم اصرار دارد از این‌رو نتوانسته پاسخ‌های مناسب را ارائه نماید. این امرنگرش شهروندان به کارایی نظام حقوقی را متأثر ساخته و باعث گردیده تا به منظور خلاصی از مزاحمت شهری در گردونه ای از فرایندهای غیر اثربخش و مشاجرات با یکدیگر قرار گیرند.

در انگلستان، متناسب با صنعتی شدن، این معضل در شهرها وجود داشته است، لذا پس از نتایج تلاش‌های انجام شده با به رسمیت شناختن مسئله و جهت گیری فرایندهای سم‌رویکردهای جامعه محور توسعه‌یافته اثر بخشی خود را حفظ کند. پرسش اصلی این مقاله تطبیق چگونگی تغییرات روی داده در سیاستگذاری و به رسمیت شناختن مزاحمت شهری و میزان برخورداری هریک از نظام‌های حقوقی ایران و انگلیس از رویکردهای

مسئله محور و اجتماع پایه است. بدین منظور این مقاله پاسخ این پرسش را از طریق بررسی مقررات و نیز پاسخ های موجود در مقررات دو کشور بررسی می نماید. یافته های تحقیق گویای این نکته است که نظام حقوقی انگلستان با تغییر سیاستها و اتخاذ رویکردهای اجتماع محور و قربانی محور و مقررات گذاری متناسب با آن پاسخ های اثربخش تری را در قیاس با فرایندهای کنونی ایران ارائه نماید لذا توانائی بیشتری در حل مسئله دارد. از این رو به نظر می رسد نظام اجرائی - تقنینی ایران نیز باید مسیر مشابهی را وجهه همت خود قرار دهد.

کلیدواژه‌ها: مزاحمت شهری، جرائم و تخلفات شهری، رویکرد اجتماع محور، رویکرد حل مسئله

مقدمه

شکل‌گیری شهرهای بزرگ^۱ و رواج فرهنگ شهرنشینی مستلزم وقوع افعالی است که موجب سلب آسایش، کاهش کیفیت زیست و بیماری‌های گوناگون می‌شود. تولید بزه دیده در حجم گسترده این افعال، معضلی اساسی و روبه‌گسترشی هستند که شهرهای ایران را به محل‌های سکونتی با جلوه‌های غیرقابل تحمل بصری، صوتی، تصویری و فاقد آسایش تبدیل کرده است. نظام حقوقی ایران در خصوص آنچه در شهرهایش می‌گذرد بی‌اعتناست و این امر باعث گردیده است سرریز مشکلات، بر شهروندان آوار گردد. در نتیجه این بی‌برنامگی، مدیران با شعارهای عوام‌گرایانه سروسامان دادن به اوضاع و به بهانه تأمین امنیت، جامعه را به سوی سیاستگذاری‌های مداخله‌ای و طراحی نظام‌های کنترلی سلبی سوق می‌دهند. نتایج گویای آن است که بزه دیدگان این افعال در چهارچوب اقدامات موجود، مجدداً متحمل بزه دیدگی گردیده و عموماً افرادی مورد مداخله قرار می‌گیرند که قصد واراده‌ای برای انجام آن نداشته و یا خود بزه دیده جرم دیگری بوده‌اند. بی‌توجهی به زمینه‌ها و دلایل وقوع، باعث گردیده نه تنها تنظیم شونده‌ها، بلکه خود تنظیم‌کنندگان هم رضایت نداشته باشند. ضروری است شیوه برقراری آسایش نیز توسط ابزارهایی تأمین گردد که مؤانست لازم با معیارهای رعایت بزه دیدگان و شهروندان را داشته باشد. به نظر می‌رسد بهترین سیاست برای مداخله در مزاحمت‌های شهری رویکرد حل مسئله باشد زیرا در آن، تخلف و جرم شهری پدیده‌ای دانسته می‌شود که در بستر اجتماع روی داده لذا تلاش می‌شود تا بیش از آن که نقض قواعد و مقررات ارزیابی گردد، یک مسئله اجتماعی شهری تلقی شود که می‌بایست با تکیه بر رفع عوامل زیربنایی و برانگیختن مشارکت حداکثری افرادی که آن مشکل را به وجود آورده و یا از آن متأثر گردیده‌اند، آن را حل نمود. اجرای این رویکرد مستلزم به رسمیت شناختن، تعیین جامع مصادیق و طراحی ابزارهای پاسخ‌دهی مشارکتی است. علی‌رغم اهمیت این موضوع مطالعه‌ای در خصوص ویژگی‌ها و مختصات حقوقی و اجرایی این مفهوم و نتایج اجرای آن صورت پذیرفته است. بسم آن می‌رود در فضای فقدان چنین مطالعه‌ای، فضا برای تشدید اقدامات کنترلی و به راه افتادن قطار تحریم و جرم‌انگاری مستعد گردد. از این رو انجام مطالعه‌ای که ضمن بیان حدود و ثغور مفهوم، وضعیت موجود را با سایر کشورهای موفق در اتخاذ رویکردها و فرایندها مقایسه کند ضروری می‌نماید.

نظام حقوقی انگلستان به دلیل سابقه دیرین مواجهه با مشکلات مشابه و وقوع تحولات اخیر برای رفع آنها، نمونه خوبی برای این مقایسه می‌باشد. هم‌اکنون در انگلستان مزاحمت‌های شهری بر طبق قانون

رفتار ضداجتماعی و پلیس ۲۰۱۴^۲ که در بردارنده رویکردهای جدید جامعه محور و فرایندهای متناسب با حل مسئله می‌باشد، رسیدگی و پاسخ‌دهی می‌گردد. بر اساس آمار در دوره قبل از اجرای قانون جدید، ۲۵ درصد از شهروندان انگلیسی یکی از انواع مزاحمت‌های شهری را در منطقه زندگی خود به عنوان یک مشکل می‌دانستند که پس از اجرای قانون این آمار به ۱۶ درصد رسید و روند کاهشی داشته است (Home office:2023:1). همچنین اجرای این قانون توانسته در اولین مداخله تا ۶۵ درصد و در مداخله سوم تا ۹۳ درصد از تکرار رفتار ضد اجتماعی شهروندان جلوگیری شد (House of Commons London: 2007:10). این توفیقات در اجرای قانون را می‌توان از نتایج چرخش نظام حقوقی انگلستان در سیاست‌گذاری، نحوه پاسخ‌دهی و فرایندهای حل مسئله دانست.

این مقاله با بهره‌مندی از روش تحقیق مفهوم محور تطبیقی^۳، به رسمیت شناخته شدن، سیاستگذاری و روند دخالت نیازهای قربانیان و رویکردهای پاسخ‌دهی اجتماع محور را بررسی می‌نماید. در این مقاله بررسی مقررات و پاسخ‌های رسمی طراحی شده توسط نهادهای رسمی در بعد کشوری محدود شده است از این‌رو در این مرحله به مصوبات شوراهای اسلامی شهرها و نهادهای قضائی پرداخته نشده است. اطلاعات مورد نیاز برای پاسخگویی به پرسش‌ها، در ایران از طریق آمار و اطلاعات منتشره از سوی ادارات تابعه شهرداری‌های ایران، مانند دستورالعمل اداره کمیسیون‌های بند ۲۰ و ماده ۱۰۰ که جنبه کشوری دارند و آئین‌نامه‌های ابلاغی از وزارت کشور ایران موجود در سایت رسمی آن و پایگاه رسمی قوانین و مقررات ایران^۴ و در مورد انگلستان از طریق گزارش‌های تحقیقی و جستجو در شبکه جهانی مرتبط و سایتهای وزارت کشور انگلستان^۵ و سایت رسمی قوانین^۶ مطالعه و گردآوری شده است. پرسش اصلی این مقاله تطبیق چگونگی تغییرات روی داده در سیاست‌گذاری و به رسمیت شناختن مسئله مزاحمت شهری و میزان برخورداری هریک از رویکردهای حل مسئله و اجتماع محور است؟ از دید این مقاله مزاحمت‌های شهری عبارت است از افعالی که دارای تاثیرگذاری عمیق در بعد عمومی و خصوصی هستند و در بستر کاربری‌های متنوع شهری، اعم از مسکونی، تجاری و صنعتی شهرها؛ توسط اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی روی می‌دهند. از نمونه‌های این نوع مزاحمت می‌توان به مزاحمت‌های صوتی، نوری، شغلی و بصری اشاره کرد.

2. Anti-social Behaviour, Crime and Policing Act 2014

3. Context-oriented research method

4. <https://dotic.ir>

5. www.gov.uk

6. legislation.gov.uk

۱ - مسئله مزاحمت‌های شهری در دو نظام حقوقی

رویکرد حل مسئله، مستلزم پذیرش وجود مسئله و طراحی سیاستها برای حل آن است. بررسی‌های اولیه گویای آن است که در نظام حقوقی ایران مسئله مزاحمت شهری تعیین نشده است. به‌طور کلی در حقوق ایران، مزاحمت در بستر اصول و مبانی شرعی همانند "اصل لا ضرر" و قواعدی همانند "تزامم بین حقوق"، "تعارض" و "قاعده تسلیط" که عموماً در مورد املاک و انتفاع خصوصی است بالنده شده است و در موارد نادر، به بحث مزاحمت شهری در عناوینی، همانند "سد الطریق" و در قالب حدیث ثمره بن جندب^۷، پرداخته شده است. در متون رسمی تعریفی از واژه مزاحمت وجود نداشته (شریفی علیرضا و همکار: ۱۳۹۹: ۷۱) و بیشتر تمرکز بر گونه‌های خاصی از آن بوده است بدون اینکه به قلمرو وسیع این رفتارها توجه گردد (حسینی سید محمد و همکار: ۱۳۹۴: ۷۰) از این رو قانون‌گذار ایرانی در زمان تفسیر قواعد خصوصی به فضای عمومی، به مصادیقی همانند مزاحمت خیابانی برای بانوان، مزاحمت از حق، تصرف عدوانی و مزاحمت تلفنی که بیشتر حقوق اشخاص و افراد در آن درگیر می‌باشد، پرداخته است. در حقوق ایران معیار وقوع یک فعل مزاحم « متعارف بودن تصرف و تصرف به میزان حاجت » و به مقدار «رفع ضرر»^۸ بوده و در خصوص فعل مزاحمی که باعث ضرر به غیر می‌گردد « پیش بینی معقول تفسیری به دیگری» را ملاک قرار داده و معیاری برای مزاحمت عمومی ذکر نکرده و معیارهای فوق نیز در این مورد کارا نیست. در مواردی از واژه هائی همانند «ناسازگار با محیط زیست شهری» یا «به‌گونه‌ای مایه بروز مزاحمت» یاد شده است. نخستین مقررهای که مزاحمت در آن با رویکرد شهری ذکر گردیده، آن را «هرگونه فعالیتی که محل سلامت، آرامش و یا ایمنی شهروندان یا ساکنین باشد»، ذکر کرده است.^۹ که بسیار کلی و فاقد شفافیت لازم است. مشابه‌ترین ماده کیفی

۷. منظور قطع درخت متعلق به ثمره بن جندب توسط رسول الله به دلیل مزاحمت‌های مکرر وی برای صاحب خانه محل وقوع نخل می‌باشد.

۸. ماده ۱۳۲ قانون مدنی

۹. جلوگیری از ایجاد و تأسیس کلیه اماکنی که به‌نحوی از انحاء موجب بروز مزاحمت برای ساکنین یا مخالف اصول بهداشت در شهرهاست، شهرداری مکلف است از تأسیس کارخانه‌ها - کارگاه‌ها - گاراژهای عمومی و تعمیرگاهها و دکانها و همچنین مراکزی که مواد محترقه می‌سازند و اصطبل چارپایان و مراکز دامداری و به‌طور کلی تمام مشاغل و کسب هائی که ایجاد مزاحمت و سروصدا کنند یا تولید دود یا عفونت و یا تجمع حشرات و جانوران نمایند جلوگیری کنند و در تخریب کوره‌های آجر و گچ و آهک پزی و خزینه گرمابه‌های عمومی که مخالف بهداشت است اقدام نماید و با نظارت و مراقبت در وضع دودکشهای اماکن و کارخانه‌ها و وسائط نقلیه که کارکردن آنها دود ایجاد می‌کند از آلوده شدن هوای شهر جلوگیری نماید و هرگاه تاسیسات مذکور در فوق قبل از تصویب این قانون به‌وجود آمده باشد آنها را تعطیل کند و اگر لازم شود آنها را به خارج از شهر انتقال دهد. تبصره - شهرداری در مورد تعطیل و تخریب و انتقال به خارج از شهر مکلف است مراتب را ضمن دادن مهلت مناسبی به صاحبان آنها ابلاغ نماید و اگر صاحب ملک به نظر شهرداری معترض باشد باید ظرف ۱۰ روز اعتراض خود را به کمیسیونی مرکب از سه نفر که از طرف انجمن شهر انتخاب خواهند شد تسلیم کند رأی کمیسیون قطعی و لازم

با مزاحمت‌های مورد نظر این مقاله، ماده ۶۱۸ قانون مجازات اسلامی است که در آن به افعالی همانند «هیاهو و سروصدا» و یا «آسایش عمومی و اخلال در نظم» و «مردم» اشاره گردیده است. در وهله اول این امر برداشت می‌گردد که مزاحمت‌های شهری نیز مشمول این موارد گردد اما همان طوری که نظریه شماره ۱۳۳۹/۹۹/۷ مورخ ۲۹/۹/۱۳۹۹ اداره کل حقوقی قوه قضاییه اشاره کرده است شامل این موارد نمی‌شود.^{۱۰} از طرف دیگر بسیاری از افعال شهروندان به عنوان مزاحمت، فاقد عنصر روانی لازم برای تحقق جرم است و به نظر می‌رسد کلمه «مردم» مذکور در این ماده نیز ضرورتاً به معنای شهروندی و شهری آن به کار نرفته است. در عمل نیز محاکم از پذیرش عناوین مزاحمت‌های برآمده از بعد شهرنشینی خودداری می‌کنند.

نخستین کوشش‌ها برای تشخص موضوع مزاحمت شهری را می‌توان در تصویب آئین نامه امور خلافی مصوب ۱۳۲۴، که هنوز دارای اعتبار اجرائی می‌باشد^{۱۱}، مشاهده کرد این مقرر در ۳ ماده، طیفی از رفتارها که می‌تواند از راه‌های گوناگون باعث سلب آسایش شهروندان گردد را برشمرده است که به روشنی نشانگر کوشش قانون‌گذار وقت در تداعی مفهومی همانند مزاحمت شهری است؛ اما در ادامه شاید به دلیل تمرکز بر رفتارهای صنوف و مشاغل، سیاستها به سمت نوع خاصی از مزاحمت‌های شهری، یعنی مزاحمت‌های شغلی، سوق پیدا نموده و سایر بخش‌ها بدون پیشرفت باقی مانده است. نخستین نتیجه این بی توجهی را می‌توان در تصویب قوانین متعارض در قسمتهای مغفول مانده همانند قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی ۱۳۸۹ مشاهده کرد که به منظور افزایش اشتغال در مناطق محروم باعث گردید خیل عظیمی از مزاحمت‌ها در منازل مسکونی ایجاد گردد.

الاجراست. هرگاه رأی کمیسیون مبنی بر تائید نظر شهرداری باشد و یا صاحب ملک به موقع اعتراض نکرده و یا در مهلت مقرر شخصاً اقدام نکند شهرداری به وسیله مأمورین خود راساً اقدام خواهد نمود.

۱۰. آیا ایجاد سر و صدا و دوییدن و کشیدن مبل روی کف آپارتمان در ساعات مختلف شب و روز مصداق جرم موضوع ماده ۶۱۸ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ محسوب می‌شود؟ آیا به نظر شما چنین سلب آسایش و آرامش مشمول ماده ۶۱۸ قانون مجازات اسلامی می‌گردد؟ و آیا ماده دیگری هست که شامل این رفتار شود؟ صرف ایجاد صدا از سوی ساکنان یک واحد آپارتمان مشمول ماده ۶۹۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵ نیست؛ لیکن در صورت جمع بودن شرایط لازم برای تحقق جرایم موضوع ماده ۶۱۸ قانون یاد شده و یا ماده ۲۹ قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶، می‌تواند مصداق این عناوین مجرمانه بوده و از این حیث قابل مجازات باشد.

۱۱. در مورد نسخ یا عدم نسخ آئین نامه خلافی نظرات مختلفی ارائه گردیده است اما ذکر عنوان امور خلافی در قانون تاسیس شوراهای حل اختلاف ۱۳۸۷ و نیز نظریات مشورتی صادره از قوه قضائیه از جمله نظریات مشورتی شماره ۹۶۹/۹۹/۷ مورخ ۱۹/۰۷/۱۳۹۹ و نظریه شماره ۱۸۹-۹۵-۷ مورخ ۰۶/۰۲/۱۳۹۵ این قوه که به صراحت به این امر و نیز مواد آئین نامه مذکور اشاره نموده است جای تردیدی در اعتبار آن نمی‌گذارد

به‌طورکلی در انگلستان مزاحمت از ابتدا مبتنی بر مزاحمت خصوصی و به منظور محافظت از دارایی‌های غیر منقول پادشاه در برابر تعدیات رعایا به آن بوده است و در مواردی هم که صحبت از وقوع مزاحمت در یک مسیر عمومی می‌گردیده، منظور تعدی یک فرد به ملکی از پادشاه بوده که در قالب تعدی به خیابان بروز نموده است (Jonathan Seidler: 2022:4). این نوع مزاحمت به دلیل نگرش دولت برای حمایت از تجارت و مالکیت خصوصی زمین که خود بزرگ‌ترین مآلک بوده است، بر اساس حقوق عرفی^{۱۲} مورد توسعه قرار گرفته است (شریفی عبدالرضا وهمکار: ۱۳۹۹:۷۸) افزون بر مقررات عرفی موجود، نخستین مقررات گذاری در این کشور به پاسخ‌دهی به مزاحمت خصوصی است. با پدیداری نتایج ناگوار صنعتی شدن و بروز نوعی مزاحمت که در فضاهای عمومی روی داده و تعداد زیادی از شهروندان را تحت تأثیر قرار می‌داد، می‌بایست علاوه بر جبران خسارت به نوعی مورد مداخله جدی‌تر قرار می‌گرفتند. (House of Commons London: 2007: 1) اگر چه این نوع از مزاحمت نیز بر اساس حقوق عرفی شکل گرفت اما در خصوص پوشش خسارات و مواججه گستره موسع‌تری از مزاحمت خصوصی را در بر می‌گیرد. مزاحمت عمومی^{۱۳} به معنای بروز افعالی بوده که به‌طور مادی بر راحتی و آسایش معقول زندگی یک طبقه از رعایای پادشاه^{۱۴} تأثیر می‌گذاشته است. (Birmingham:2008: 225) کم‌رنگ شدن نقش فرد و شخص در مزاحمت، به نفع عموم را می‌توان در این تغییر مشاهده کرد. شاید از دلایل این تغییر، عدم مؤثر بودن معیارهای آن در وضع نوین بوده باشد (Gearty:1989:4) مزاحمت عمومی در مرحله اول جرم و در صورت عدم اثبات تأثیرگذاری عمومی تبدیل به شبه جرم می‌گردید از این رو توسط دادستانها مورد ادعا قرار می‌گرفتند. عدم تکافوی مقررات عرفی برای پوشش دادن تحولات نوین، به‌ویژه در حوزه امنیت و آلودگی باعث گردیده تا این موضوع به توسط قوانین پارلمان مورد ملاحظه قرار گیرد که از آن تحت عنوان مزاحمت قانونی^{۱۵} نام برده می‌شود. منظور افعالی است که به توسط پارلمان به عنوان مزاحمت مورد منع قرار گرفته‌اند. مهم‌ترین آنها، قانون حافظت محیط زیست ۱۹۹۰ است اما این قانون نیز نتوانست به دلیل عدم جامعیت برای پوشش موضوعات جدید شامل اعتراضات عمومی که باعث اختلال در نظم شهری می‌گردید و تخریب المان‌های شهری و... موفق گردد. (Alan Clarke:2011:6) آخرین مقررات گذاری برای پاسخ‌دهی به «مزاحمت نوین شهری»^{۱۶}، قانون رفتارهای ضداجتماعی، جرم و پلیس^{۱۷} ۲۰۱۴ است که به‌منظور

12. Common law

13. Public nuisance

14. A class of His Majesty's subjects

15. Statutory nuisance

16. New urban nuisance

۱۷. این قانون جایگزین قانونی به همین نام مصوب ۲۰۰۳ شده است و تاکنون دارای اثر اجرایی است

همگامی با مقتضیات جدید شهرنشینی و جرم‌شناسی و با شعارهای؛ «حق برخورداری از آرامش» و «حق عمومی برای عموم مردم»، توسط پارلمان انگلیس به تصویب رسیده است. اگرچه در عمده قوانین قبل از ۲۰۰۳ نیز می‌توان، عباراتی همانند nuisance، noisy activities با پسوندها و پیشوندهای گوناگون در قوانین متعدد را مشاهده کرد، اما از نوآوری‌های این قانون جمع آوری همه این عبارات تحت یک نام با عنوان «رفتار ضداجتماعی» می‌باشد که شامل بی‌نظمی و مزاحمت می‌گردد (Alan Clarke:2011:2). از برتری‌های این تجمیع این است که باعث گردیده، امکان تدقیق در مصادیق و دسته‌بندی‌های افعال مزاحم فراهم آمده و رعایت عدالت و توازن در پاسخ‌ها به صورت یک کل در همگی مصادیق طیف فراهم گردد. اگرچه هنوز این نقص در قانون وجود دارد که مرز دقیقی میان افعال مجرمانه و افعال ضداجتماعی کشیده نشده است (Home office:2004:5)

از آنچه گفته شد می‌توان نتیجه گرفت که در هر دو کشور در ابتدا، چیرگی با مزاحمت خصوصی^{۱۸} بوده اما شروع پیشرفت‌های صنعتی و شهری مزاحمت‌هایی با ماهیت شهری در نظام حقوقی انگلیس مدنظر قرار گرفته است و از دیربگی بیشتری در سنجش با ایران برخوردار می‌باشد. اما این روند در ایران متوقف گردیده و تنها تک بعدی رشد نموده است. علاوه بر این در حقوق ایران، مزاحمت به نحوی قانونی سازی گردیده که تنها چند عنوان محدود را در بر بگیرد، و به همین دلیل از توانایی کمی در حل مسائل و نیازهای جامعه امروزی برخوردار است، اما در حقوق انگلستان عنصر قانونی مزاحمت به گونه‌ای تعریف شده که محدود به گونه خاصی از مزاحمت نگردد. این امر در کنار قدمت مقررات گذاری در این خصوص، باعث بروز فضای حقوقی مناسبی برای رشد نوآوریهای متناسب با پیشرفتهای شده است. نظام حقوقی انگلیس با مشاهده عدم کارایی و فرسودگی قوانین و مقررات موجود، با تجمیع همه مقررات که باعث همه جانبه نگری گردیده به تشخیص عنوان مزاحمت شهری کمک کرده و مقررات یکسانی را در این موضوع ایجاد نموده است؛ اما قانون ایران افزون بر فرسودگی و عدم انطباق با شرایط نوین، سردرگم و پراکنده است و به نظر می‌رسد پرداختن نظام رسمی ایران به موضوع مزاحمت به نوعی اقتضائی و بر اساس شرائط زمانی بوده است.

۲- جامعیت مصادیق مزاحمت‌های شهری

به دلیل فقدان تعریف دقیق و نیز عدم تنقیح ملاک و معیار برای مزاحم دانستن یک اقدام شهروند، فهرست جامعی از مصادیق مزاحمت شهری وجود ندارد و این مهم به اختیار مجریان و سلیقه مداخله گران سپرده شده است از این رو جامعیتی در وجود مصادیق با بیشترین ارتباط با زندگی شهروندان

18. Privet nuisance

وجود ندارد. یک قانون کیفی اقتضا دارد که مبهم نبوده و جز در موارد استثناء نیازمند تفسیر و تاویل نباشد (مرادی امیر: ۱۴۰۳: ۱۴۱). اما مندرس بودن، باعث عدم شفافیت و جامع نبودن فهرست مذکور گردیده است لذا نمی توان آن را مفید حل مسئله دانست. با بررسی متون رسمی پراکنده ایران می توان افعالی را، که با تعریف این مقاله از مزاحمت های شهری مطابق است، در جدول زیر گردآوری کرد:

جدول شماره ۱: مصادیق مزاحمت های شهری در قوانین و مقررات مختلف نظام حقوقی ایران

ردیف	عنوان مزاحمت	عنوان مصادیق	مستند قانونی
۱	بهداشتی	رها سازی آب در معابر عمومی	بند ۱۳ از ماده ۳ آیین نامه اخلاقی
		الصاق پارچه های کثیف و زنده به گذرگاه ها	بند ۲۱ از ماده ۱ آیین نامه اخلاقی
		انداختن آب دهان در معابر عمومی	بند ۲۳ از ماده ۱ آیین نامه اخلاقی
۲	ایمنی-امنیتی	ریختن آب بر روی مردم از ناودان های شهری	بند ۴۰ از ماده ۱ آیین نامه اخلاقی
		اشتغال به بنایی بدون رعایت ایمنی	بند ۲۱ ماده ۲ آیین نامه امور خلافی
		همهمه، سروصدا و غوغا و صداهای ناهنجار در شهر	بند ۹ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		عدم جلوگیری کودکان در سروصدا	بند ۱۱ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		تعطیل کردن شغل بدون مجوز و به زحمت افتادن شهروندان	بند ۲۰ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		مال سواری در معابر عمومی	بند ۲۷ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		هتاک و اهانت به مردم در معابر	بند ۳۳ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		دعوا و گلاویز شدن در معابر	بند ۳۶ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		اشتغال به افعالی در شب که موجب سلب آسایش گردد	بند ۴ ماده ۲ آیین نامه امور خلافی
		معرکه گیری و دستفروشی	بند ۳۹ ماده ۲ آیین نامه امور خلافی
		تخریب اموال و علانم شهری	بند ۱ و ۳ ماده ۳ آیین نامه امور خلافی
		آتشبازی در معابر عمومی	بند ۲۰ ماده ۳ آیین نامه امور خلافی
		۳	شهرسازی
سایه اندازی ملک مجاور	تبصره ذیل ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها		
احداث طبقه مازاد	تبصره ذیل ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها		
کسر پارکینگ ناشی از احداث بنای مازاد در آپارتمان	تبصره ذیل ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها		
مستف نمودن حیاط مشترک به منظور انتفاع شخصی	بند ۵ ماده ۳ آیین نامه امور خلافی		
۴	خدمات شهری	فعالیت شغلی همراه با صدا در معابر	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
		ارتعاش، گردوخاک، سروصدا و هیاهو	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
		ایجاد گره های ترافیکی به دلیل فعالیت نامناسب در فضای عمومی	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
		خط خطی کردن و کشیدن تصاویر بر روی دیوار شهری	بند ۵ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		تحریر حیوانات بر روی مردم	بند ۱۸ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		تخلف در رعایت زیبایی شهری	بند ۹ ماده ۲ آیین نامه امور خلافی
		ریختن برف در معابر	بند ۲۶ ماده ۲ آیین نامه امور خلافی
		استقرار حیوانات در معابر	بند ۱۲ ماده ۱ آیین نامه امور خلافی
		آلودگی نوری	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
		سد معبر	ب ۳ م ۱ آ.آ. امور خلافی و ت ۱ ذیل ب ۱ م ۵۵ قانون شهرداریها
		تصویری، تبلیغات غیر مجاز محیطی	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها

اگرچه در تمامی موارد بالا اشاره ای به عنوان «مزاحمت شهری» نشده اما در عمل برای شهروندان مزاحمت ایجاد نموده و یا طی تشریفات اداری بعدی منوط به رفع مزاحمت گردیده است. به عنوان نمونه، در صورت وجود پیشروی مازاد طولی نسبت به همسایه، یکی از شروط صدور پروانه ساختمانی، عدم مزاحمت یا اخذ رضایت از همسایگان شده است. در متون قانونی ایران ضابطه‌ای نوعی برای تشخیص یا گردآوری ویژه ذیل یک سرفصل برای مصادیق وجود ندارد در واقع تنها سنج، «عرف و عادت» در روی دادن فعل می‌باشد اما صرف نظر از این بحث که آیا ضوابط عرفی از قبل موجود پیرامون مزاحمت خصوصی، قابلیت تسری به مزاحمت‌های امروزی دارد یا خیر؟ پرسش این است که با سنج عرفی، شهروندی که در ملک خود نسبت به دایر نمودن شغل کپسول پرکنی نموده است و با رعایت معیارهای فنی حفاظت و به قدر حاجت نیز از این شغل بهره می‌برد بایستی به عنوان مزاحم مورد مداخله قرار گیرد یا خیر؟ در بعضی از مقررات، به ذکر فهرستی از مشاغل مزاحم، یعنی صنوف و مشاغلی که فعالیت آن‌ها به گونه‌ای برخوردار از صدا، ارتعاش، گردوخاک ... اشاره شده، اما به سنج‌های مزاحم به یک شغل اشاره نگردیده است. حتی در مواردی آلودگی همانند با مزاحمت دانسته شده است و هر نوع مزاحمت را گونه‌ای آلودگی نیز در نظر می‌گیرند (صیامی و همکاران، ۱۳۹۸، ص ۷۷). این امر باعث گردیده گونه‌های مزاحمت تنها به سمت مزاحمت‌های شغلی رفتی و به سایر مزاحمت‌ها، از جمله مسکونی و اجتماعی، اشاره نگردد.

اما در نظام حقوقی انگلیس مصادیق مزاحمت‌های شهری تحت عنوان رفتار ضد اجتماعی و بطور شفاف تعریف شده است. بر اساس این قانون، رفتار ضد اجتماعی عبارتست از رفتار شخصی که باعث آزار^{۱۹}، اضطراب^{۲۰} یا پریشانی^{۲۱} افراد غیر هم خانواده با آن شخص گردیده یا از این ظرفیت برخوردار است^{۲۲}. این قانون به سه دسته اصلی رفتار ضد اجتماعی، بسته به تعداد افراد مبتلا، اشاره دارد: رفتار ضد اجتماعی شخصی^{۲۳} که فرد یا گروه خاصی را مورد هدف قرار می‌دهد. رفتار ضد اجتماعی مزاحم^{۲۴} زمانی است که یک فرد باعث ایجاد مشکل، آزار یا رنج برای یک جامعه می‌شود و رفتار ضد اجتماعی محیطی^{۲۵} که اعمال یک فرد بر محیط وسیع‌تری مانند فضاها عمومی یا ساختمان‌ها

19. Harassment

20. Alarm

21. DISTRESS

22. Anti-social Behaviour Act 2003\UK Public General Acts 2003 c. 38

23. ersonal antisocial behaviour

24. Nuisance antisocial behaviour

25. Environmental antisocial behaviour

تأثیر می‌گذارد. از این‌رواز این مزیت برخوردار است که تمامی این مصادیق بر اساس معیارهای نوعی فوق‌الذکر مشخص شده‌اند. با این وجود در مواردی شوراها شهر این توانایی را دارند که مواردی از رفتارهای مشروع و عادی شهروندان را از این فرایند مستثنی کنند به عنوان نمونه افعال زیر از این دایره خارج است:

کودکانی که به عنوان مثال با توپ بازی می‌کنند (مگر اینکه در سطح بالائی روی دهد)، رفتارهایی که به عنوان فعالیت‌های عادی روزمره تلقی می‌شوند یا سر و صدای خانه، به عنوان مثال، افرادی که روی طبقات یا طبقه بالا راه می‌روند. وجود چراغ‌ها و روشن/خاموش کردن آن؛ کشیدن سیفون توالت، افرادی که کارهای عادی تعمیرات^۶ انجام می‌دهند (مگر اینکه کارها در طول انجام ساعات غیر اجتماعی)، ناتوانی در پارک کردن بیرون از خانه، مسائل همانند مهمانی یا مشاجره برای یکبار، جمع شدن کودکان و جوانان به صورت اجتماعی (مگر اینکه با ASB مرتبط باشند) (Housing: 2022:4 ASB Procedure)

جدول شماره ۲: گونه شناسی مزاحمت‌های شهری در نظام حقوقی انگلیس

منبع: 8: ۲۰۰۷: House of Commons London

طیف	گوناگونی اقدامات
سوء استفاده از فضای عمومی	۱- خریدوفروش، مصرف، تجمع افراد، رها کردن سوزن تزریق ۲- مستی خیابانی ۳- تکدی گری ۴- تن‌فروشی، ارائه خود، نصب کارت تماس در تلفن‌های عمومی، دورریختن وسایل آموزشی ۵- دور کردن برای شریک جنسی - ولگردی ۶- رفتارهای جنسی. رفتارهای جنسی نامناسب در عموم، قرارگیری در معرض بیماری‌ها ۷- ماشین‌های رهاشده ۸- مزاحمت‌های مرتبط با خودرو و کاربرد نامناسب از خودرو ۹- پارک نامناسب و غیر قانونی، تعمیر خودرو در خیابان و پارک، روشن گذاردن وسایل نقلیه، رانندگی خطرناک، مسابقه رانندگی، موتورسواری آفریود، دوچرخه‌سواری و اسکیت سواری در معابر عمومی.
بی‌اعتنایی به رفاه شخصی و عمومی	۱۰- صدا: همسایه پر سروصدا، ماشین و موتورهای پر سروصدا، صداهای بلند، صداهای هشدار دزدگیر و غیره، صداهای کلاب‌ها، صداهای تجارخانه‌ها و صنایع ۱۱- رفتارهای زشت: فریاد و فحش رکیک، دعوا و ضرب و شتم، مستی، رفتار فحشا گونه. ۱۲- رفتار مزاحم: ادا درد ملأ عام، فروش غیرمجاز لوازم، آتش‌افروزی، پرتاب موشک، بالا رفتن از ساختمان، ممانعت دیگران از دسترسی به فضای مشاع، بازی در مناطق غیر مناسب و ممنوع، استفاده از تنگ بادی، رها کردن لاستیک ۱۳- تماس‌های غیر واقعی با مراکز اورژانسی ۱۴- مسائل مرتبط با حیوانات، رفتارهای غیر کنترل‌شده.
رفتارهایی که متوجه مردم است	ارعاب و آزار و اذیت، تهدید اشخاص یا دسته‌ها، آزار کلامی، قلندری، تعقیب مردم، آزار مردم تجسس در مردم، ارسال نامه‌های زننده و توهین آمیز، تماس‌های تلفنی زشت و مزاحم، حرکات تهدید آمیز، آزار مردم بر اساس نژاد، وابستگی‌های نسبی، جنسیت، دین، معلولیت و مال
خسارت به محیط زیست	- خسارت کیفری تخریب، تقاشی، خسارت به ایستگاه‌های اتوبوس، کیوکسهای تلفن، مبلمان شهری، ساختمان شهر، ورود خسارت به درختان، پرچین‌ها و درختان - زباله ریزی

از آنچه گفته شد می‌توان این نتیجه را گرفت که فهرست مصادیق نظام حقوقی انگلیس از جامعیت، دسته‌بندی و به‌روز آوری منطبق با شرایط شهرواد قیاس با نظام حقوقی ایران برخوردار است. این موضوع از سردرگمی شهروندان جلوگیری کرده و از ضرورت تفاسیر سلیقه‌ای مداخله‌گران در هنگام مراجعه شهروندان خواهد کاست. هم‌زمان توجه به موضوعات امنیتی و درج این مصادیق در فهرست را می‌توان از نقاط ضعف قوانین انگلیس دانست.

گونه شناسی انواع پاسخ‌دهی

نوع نگرش و اهمیت به رفتارها توسط طراحان باعث گردیده تا نوع پاسخ‌دهی به آنها متفاوت و در نهایت کارا یا غیر کارا گردد. در نظام حقوقی ایران، صرف نظر از مزاحمت‌های حقوقی و کیفری که متناسباً رسیدگی قضائی را به دنبال دارد، عمده رفتارهایی که دارای ماهیت مزاحمت شهری (شغلی) می‌باشند، تحت عنوان تخلف و بر اساس مکانیزم های حقوقی اداری و انضباطی رسیدگی می‌گردند. متأسفانه در همین مورد نیز از وحدت رویه برخوردار نیست. از آنجائی که عمده این موارد بر اساس آئین نامه امور خلافی تقنین گردیده اند و بنا بر قانون، مشمول پاسخ کیفری از نوع جریمه ریالی می‌گردند و رسیدگی به آنها در شوراهای حل اختلاف صورت می‌پذیرفته است، با تغییر قوانین عملاً بدون مرجع رسیدگی باقی مانده‌اند. از طرف دیگر باتشکیل کمیسیون بند ۲۰ ماده ۵۵ آن دسته از رفتارهایی که از جانب مشاغل روی می‌دهند در این کمیسیون‌ها رسیدگی می‌گردند که ضمن عدم جامعیت در مصادیق، مزاحمت‌های خانگی و سایر کاربری‌های شهری را در بر نمی‌گیرد. از این رو عمده پاسخ‌هایی که هم اکنون اعمال می‌گردند ناظر بر مشاغل و کاربری‌های تجاری است و به صورت جدول زیر خلاصه می‌گردد:

جدول شماره ۳ گونه شناسی پاسخ‌ها به موضوع مزاحمت‌های شهری در نظام حقوقی ایران

ردیف	گونه پاسخ	تنوع پاسخ	مستند
۱	تمهید اجرایی	- نصب درب دوجداره، بستن منافذ، نصب لاستیک درزگیر	دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم وزارت کشور ۱۳۹۷
۲	قرار تمهیدی رعایتی	- مشخص کردن ساعت کاری، اخذ مجوز از سازمانهای متولی، اصلاح یا افزایش مترائ، اصلاح فرایند کاری، نوسازی، گرفتن رضایت شاکه، تغییر شغل، ایمن سازی صنف، -تشکیل کارگروه برای تعیین ضوابط فعالیت صنف با حضور نمایندگان اصناف	دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم وزارت کشور ۱۳۹۷
۳	پلمب	تعطیلی دائم و موقت	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
۴	انتقال	-انتقال به واحد صنفی استاندارد،-انتقال به پروژه ساماندهی، انتقال به مناطق غیر مسکونی،-انتقال به داخل کارگاه	بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداریها
۵	تخریب و قلع مستحذات		تبصره ذیل ماده ۱۰۰ قانون شهرداری ها
۶	جلوگیری از فعالیت		دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم وزارت کشور ۱۳۹۷

ردیف	گونه پاسخ	تنوع پاسخ	مستند
۷	ساماندهی	-کمک به صنوف مزاحم برای تشکیل تعاونی، -اعطاء وام و مجوز کمیسیون ماده ۵ تغییر کاربری زمین، -اعطاء وام به اعضا	دستورالعمل ساماندهی مشاغل و اصناف مزاحم وزارت کشور ۱۳۹۷
۸	پاسخ اداری	۱۰ برابر کردن عوارض سالیانه املاکی که در صورت پلمب قبلی برای مزاحمت مجدداً " مغازه خود را به شغل مزاحم اجازه دهند، -اخذ بهای پلمب از مالک و مستأجر	مصوبه شورای اسلامی شهر در مورد اخذ بهای خدمات از مشاغل مزاحم و آلوده
۹	شناسایی	-شناسایی همه مشاغل مزاحم شهر از طریق اخذ پیمانکار، تعیین مصادیق شغل مزاحم از طرف دولت، -ایجاد و تکمیل بانک اطلاعاتی مشاغل و اصناف و فعالیت شهری، ارزیابی دوره‌ای کارشناس بند ۲۰ در خصوص مزاحمت‌ها، طبقه بندی صنوف به قابل فعالیت در شهر، عدم قابلیت استقرار در شهر، فعالیت در شهر با تدارک الزامات	مصوبه شورای اسلامی شهر در مورد اخذ بهای خدمات از مشاغل مزاحم و آلوده
۱۰	آموزش	-الزام به گذراندن دوره‌های آموزشی-محیط زیست، بهداشت و ایمنی از سوی صاحبان و کارکنان واحدهای صنفی	آئین نامه هیئت دولت در مورد ساماندهی مشاغل مزاحم

ارزیابی جدول بالا حاکی از آن است که هدف طراحی شده در عمده بندهای فوق، ناظر بر رفع فعل مزاحم و توقف فیزیکی فعالیت مزاحم شغلی بدون مدنظر داشتن بسترو دلایل وقوع آن است از این رو توانایی حل مسئله را ندارند و تنها باعث جابه‌جایی وقوع مزاحمت می‌گردند. کنترل سلبی و کیفی راهکار مناسبی برای کنترل این افعال نیست. (هوشیاری داریوش و همکار: ۱۴۰۱:۲۸۹).

هیچگونه بهره مندی از رویکرد اجتماع محور در این پاسخ‌ها دیده نمی‌شود. شهروند دارای حالتی منفعل بوده و تمامی ابتکار عمل در اختیار نهادهای اداری است و اجرایی شدن پاسخ‌ها بدون هرگونه مشارکت شهروندان، اعم از فردی که تولید کننده مزاحم و یا سایر شهروندان، صورت می‌گیرد.

هیچگونه تنوعی متناسب با فاعل و تولید کننده مزاحمت دیده نمی‌شود مثلاً راهکارهایی که برای اشخاص حقیقی طراحی گردیده همان پاسخ‌های اشخاص حقوقی نیز هست و یا هیچگونه تنوعی متناسب با محل وقوع مزاحمت و استفاده از عناصر محل وقوع دیده نمی‌شود طبیعی است که استفاده از عناصر محلی برای مزاحمت شهری وقوع یافته در محله بسیار معقول تر و کم هزینه تر است. تمامی پاسخ‌ها بسیار زمانبر و نیازمند مقدمات سنگین اداری می‌باشند لذا با ویژگی فوریت و سرعت که در پاسخ دهی به مزاحمت مطلوب شهروندان است فاصله دارد.

اما در حقوق انگلیس متناسب با نیازها و تغییر قانون، پاسخ‌ها و نحوه پاسخ‌دهی نیز تغییر پیدا نموده است. قانون ۱۹۹۰ ابزارهایی شامل مجازات‌های مالی^{۲۷}، جبران خسارت^{۲۸}، دستور توقف عمل مزاحم^{۲۹} و اقدام یک‌جانبه برای رفع مزاحمت^{۳۰} را تقنین نموده بود چیرگی جبران خسارت بر نفع عمومی باعث گردیده بود.

دادستان‌ها و دادگاه‌ها دارای اختیار ذاتی برای تعیین اینکه چه چیزی «حق مشترک برای عموم مردم» است باشند. مجازات‌های سنگین امنیتی برای شرکت‌ها و موسسات بزرگ باعث گردیده تا ایشان به عنوان طعمه‌های بزرگ قلمداد و بیش از آنکه رفع فعالیت مزاحم هدف باشد گرفتن غرامت و خسارات هنگفت وجه همت دادستان‌ها و نهاد‌های عمومی باشد.

دادستان‌ها به دلیل مداخله ادعایی در حقوق عمومی به جای دستور کاهش یا دستور دادن به فعالیت‌ها یا شرایط متخلف، به دنبال خسارات بزرگ هستند از آنجایی که غرامت، شکل برتری جبران است، دادستان‌ها می‌توانند شرکت‌های حقوقی خصوصی را تحت قراردادهای حق الزحمه احتمالی نگه‌دارند که تقریباً همیشه متهمان با جیب‌های بزرگ را هدف قرار می‌دهند (Thomas W. Merrill: ۲۰۲۳: ۹۸۵)

قانون ۲۰۰۳ با گوناگون نمودن این ابزارها شمار آن را به ۱۹ دسته به افزایش داد و در نهایت قانون ۲۰۱۴ که جایگزین آن شده بود، این شمار را به مجموعه ۶ گانه ای از ابزار رساند (City London Corporation: 2022:35) طراحی این ابزارها با ۲ هدف عمده رسیدگی سریع، حل مسئله از طریق مشارکت و مدنظر قراردادن قربانی صورت پذیرفته است. این موارد شامل جدول زیر است:

27. Fine
28. Remedy
29. Injunctions
30. Abatement

جدول شماره ۴: گونه شناسی پاسخ‌ها به موضوع مزاحمت‌های شهری در نظام حقوقی انگلیس

منبع: City London corporation:2022:35

دسته	گونه پاسخ	ویژگی‌ها	مستند
۱-	قرار حکم مدنی ^{۳۱}	-نوعی دستور مدنی صادره از دادگاه شهر مبنی بر ممنوعیت تداوم اقدام مزاحم در کاربری‌های موارد مسکونی و غیر مسکونی است.	بندهای ۱ تا ۲۱ قانون رفتار ضد اجتماع
۲-	قرار رفتار مجرمانه ^{۳۲}	-دستوری است که توسط دادستان به درخواست پلیس یا مقامات محلی صادر گردد که به موجب آن تداوم رفتار مزاحمت متوقف گردیده و نقض دستور مستوجب مجازات کیفری است	بند ۲۲ تا ۳۳ قانون رفتار ضد اجتماعی
۳-	اختیار پراکنده کردن ^{۳۳}	- توسط افسر پلیس یا بازرس پلیس صادر و برای مدت زمانی ۴۸ ساعت اعتبار دارد. دستور تفرق شخص یا اشخاص از محلی که ظن قوی برای ارتکاب رفتار مزاحمت در آن وجود دارد. بی توجهی به این دستور مستوجب جرم کیفری است.	بند ۳۴ تا ۴۲ قانون رفتار ضد اجتماعی
۴-	قرار پلمب ^{۳۴}	-توسط پلیس یا مقامات محلی صادر می‌گردد و برای مدت ۴۸ ساعت اعتبار دارد. -این دستور مالک یا افراد مقیم در محل وقوع مزاحمت را از ورود به ملک منع می‌کند. -می‌تواند با حکم دادگاه تا سه ماه پلمب تداوم پیدا کند. -شامل هر محلی که احتمال وقوع مزاحمت در آن برود شامل محصور، غیر محصور مسکونی، تجاری و حتی اماکن دارای مجوز را شامل گردد. -نقض این دستور مستوجب کیفر است.	بندهای ۷۶ تا ۹۳ قانون رفتار ضد اجتماعی
۵-	اعلامیه حمایت از جامعه ^{۳۵}	-توسط پلیس یا مقامات محلی به هر شخص، کسب و کار یا سازمان که رفتارش تأثیر قطعی و یا ماهیتی دارد که می‌تواند کیفیت زندگی افرادی که در آن محله زندگی می‌کنند را تحت تأثیر قرار دهد. -عدم توجه به این اعلامیه مستوجب کیفر شامل جریمه بالغ بر ۲۵۰۰ پوند برای اشخاص حقیقی و جرائم نقدی سنگین برای سازمان‌ها دارد.	بندهای ۴۳ تا ۵۸ قانون رفتار ضد اجتماعی
۶-	دستور حمایت از فضای عمومی ^{۳۶}	-مقامات محلی می‌توانند دستوری صادرکنند که فعالیتهایی که در مکانهای عمومی روی داده و تأثیر قطعی بر روی کیفیت زندگی افراد محله دارد را محدود یا ممنوع کند. -قابلیت تمدید تا سه سال را دارد. -نقض این دستور مجازات نقدی تا هزار پوند را به دنبال دارد.	بندهای ۵۹ تا ۷۵ قانون رفتار ضد اجتماعی

31. Civil injunction order
32. Criminal Behaviour Order
33. Dispersal power
34. Closure order
- 35 (CPN) Community protection notices
36. Public Spaces Protection Orders (PSPO)

در انگلیس، مشارکت، هدف گذاری عملیاتی، مداخله های جامع و استفاده از اقدامات و ابزارهای مختلف بهبود یافته است و اختیارات به گونه ای توزیع گردیده که امکان اثربخشی فوری و سریع که مناسب این گونه اقدامات است از جمله طراحی پاسخ دهی های جامعه محور، را فراهم می کند. (Flint John:2007:9)

به منظور کاستن از پیامدها فنی صرف و دخالت عنصر انسانی در فرایند، نظام حقوقی انگلیس با شعار «حمایت از قربانی» نسبت به طراحی ۲ سازوکار اجتماع پایه اقدام نموده است. ۱- سازوکار «رفتار جامعه»^{۳۷} و ۲- سازوکار «محرک جامعه»^{۳۸}. (Home office:2023:20) مواد ۱۰۱ تا ۱۰۳ قانون رفتارهای ضد اجتماعی، جرم و جنایت و پلیس»، سازوکار نخست رادرخصوص جرائم کم اهمیت و رفتارهای ضد اجتماعی طراحی نموده تا از این طریق به قربانیان اجازه داده شود تا خارج از دادگاه مجازات هایی، با رویکرد عدالت ترمیمی. را برای مجازات مرتکبان انتخاب نمایند از این روی فهرستی از اقداماتی را که ممکن است توسط قربانی انتخاب شود. تا مرتکب برای پوشش رفتار یا تخلف خود انجام دهد را پیشنهاد می دهد. این قانون، پلیس را موظف می کند تا با اعضا و نمایندگان جامعه درباره اقدامات تبییی، جبرانی، یا اقدامات توان بخشی که آن ها را مناسب می دانند، مشورت کند. پیش شرط اتخاذ این سازوکار وجود مدارکی است که نشان دهد فرد مرتکب رفتار ضد اجتماعی شده و به رفتاری اشتباه خود اعتراف کند. در صورت عدم رعایت موضوع و تکرار از جانب مجرم، امکان ارجاع پرونده وی به محاکم وجود دارد. همچنین سازوکار «بررسی پرونده»^{۳۹} این اجازه را به قربانی می دهد تا در صورت وجود «حد آستانه»^{۴۰} و در مواقعی که سامانه عدالت رسمی نتوانسته انتظارات ایشان در رفع مزاحمت و پیامدها آن را برآورده نماید، درخواست کند تا پرونده با حضور تمامی کنشگران و تاثیرگذاران محلی موردبررسی قرار گیرد (Home office:2023:23) این سازوکار، فضا را به گونه ای فراهم می کند که در هنگام اعمال قانون، به نیازها و شرایط آسیب پذیرترین افراد، توجه ویژه ای معطوف شود و اطمینان حاصل گردد که آن ها به طور نامتناسب و غیر منطقی تحت تأثیر قرار نمی گیرند. در این راستا سازمان های محلی باید متقاعد شوند که این رفتار با آزمون های قانونی هم خوانی دارد. البته در صورتی که نتایج این نشستها مورد پیگیری و اجرا قرار نگیرد بیم بزه دیدگی مجدد قربانیان می رود (Heap Vicky:2021:28) راهکارهای جامعه راهی برای حضور معیارها و فرایندهای عدالت ترمیمی

37. Community Remedy

38. Community trigger

39. Case Review

۴۰. Local threshold حداقل سه شکایت واجد شرایط در مورد رفتارهای ضد اجتماعی در ۶ ماه گذشته ارائه شده و یا قربانی به عنوان "پرخطر" در نظر گرفته شود

فراهم آورده است. در این روش داوطلبانه، راهکارهایی جستجو می‌گردد که هرچه بیشتر به حل مسئله و ترمیم روابط بین هر دو سو منجر گردد. طبعاً به‌کارگیری رویکرد عدالت ترمیمی شامل مشاوره با تمامی عوامل متأثر بر وقوع مزاحمت، شرمساری بازپذیرنده^{۴۱} و اعتراف به اشتباه و استفاده از مجازات به عنوان آخرین راهکار قضائی را فراهم می‌کند تا موضوع مزاحمت در فضائی انسانی ترحل شود. ماده ۱۰۴ قانون فوق‌الاشاره با طراحی محرک جامعه، سازوکاری را فراهم نموده تا قربانیان دائمی بتوانند در صورتی که حداقل در شش ماه گذشته سه مورد گزارش وقوع مزاحمت از یک منبع مزاحمت داشته باشند، از سازمان‌ها تقاضای خسارت کنند. این سازوکار که بر مبنای اصل جبران خسارت استوار است، فضا را مستعد دیده شدن قربانی مزاحمت می‌نماید و شخصیت‌های حقوقی بزرگ را در برابر افعال خود پاسخگو می‌نماید. طراحی مرحله‌ای زیر فرایندهای اجرای قانون به گونه‌ای است که امکان حل مسئله را با ماهیت اجتماعی و جلوگیری از بدتر شدن مزاحمت فراهم می‌کند که از مزایای دیگر این قانون می‌باشد. به عنوان نمونه، روند ۸ مرحله‌ای برای فردی که ادعای ورود مزاحمت به خود از سوی دیگری را دارد قبل از فرایند رسمی به وی توصیه می‌شود: شامل ۱: صحبت اولیه با همسایه در صورتی که بیم ضرر و یا صدمه نباشد ۲- مستندسازی اقدامات از طریق ثبت زمان‌ها و انواع مزاحمت ۳- نوشتن نامه رسمی به همسایه ۴- استفاده از خدمات مراکز میانجی‌گری ۵- تماس با هیئت مدیره ساختمان و در صورت اجاره‌ای بودن، تماس با موجر، ۶- تماس با مقامات محلی ۷- تماس با پلیس ۸- انجام فرایند قضائی.^{۴۲} طبیعی است که این روند در بسیاری از موارد نیازمندی به پاسخ نهادهای رسمی و تنش بی‌دلیل را منتفی می‌نماید.

گونگونگی مداخله‌گران بدون هرگونه ارتباط منطقی و فرایندی با یکدیگر در نظام حقوقی ایران از دیگر چالش‌های فراروی مداخله در مزاحمت‌های شهری است در مواردی رسیدگی به بعضی از مزاحمت‌های کیفری بر عهده نیروی انتظامی قرار گرفته و در موارد دیگر شهرداری‌ها و در مواردی توسط گشت‌های حفاظت سازمان‌های خصوصی؛ مانند اکیپ حفاظت آستان قدس، و نیروی خصوصی حافظ گستر، از این مسئولیت برخوردار هستند همین امر باعث گردیده تاروش‌های گوناگون اجرائی وجود داشته باشد و امکان حاکم نمودن رویکردهای مردم‌پایه را سخت می‌نماید. به عنوان نمونه نمی‌توان قاعده‌ای را نشان کرد که میان دو عنوان مزاحمت، مثلاً نگهداری سگ و مزاحمت ناشی از صدای آن که توسط شهرداری پیگیری رفع آن صورت می‌گیرد و بین عنوان سروصدای ناشی از دو فرد معتاد در خیابان و یا

41 Reintegrative Shaming

42. <https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/advice-and-guidance/200410//antisocial-behaviour-etc-scotland-act-2004-guidance-noise-nuisance/documents/0025278-pdf/0025278-pdf/govscot%3Adocument/0025278.pdf>

بوی متصاعد شده از استعمال توسط آنان که توسط نیروی انتظامی پیگیری می‌گردد شیوه واحدی را بدون تبعیض اعمال کرد. در موضوع مزاحمت‌های شهری، به جز در مواردی که به همراه موضوعی امنیتی یا اخلاقی، همانند آلودگی منابع سیار مانند خودروهای دودزا که به دلیل آلودگی هوا^{۴۳} و یا ایجاد آلودگی صوتی به دلیل هنجارشکنی اجتماعی مداخله روی می‌دهد، پلیس عملاً، مداخله در این موارد را در صلاحیت خود نمی‌داند.

اگرچه قانون گذار ایرانی در ابتدا سعی نموده موضوع مزاحمت‌های شهری را از طریق کمیسیون‌های اداری تمشیت نماید و اگرچه ماهیت مداخله اداری با ماهیت مدیریت شهری، که نیازمند مشارکت شهروندان است، همخوانی زیادی دارد اما به دلیل عدم تکامل هم پایه تحولات نتوانسته موثر واقع گردد. افزون بر این تنها بودن شهرداریها در مداخله در این موضوع در حالیکه دهها نهاد حقوق عمومی وجود دارد که در این امر وظیفه مند می‌باشند، پاسخ‌هی را غیر موثر نموده است (سلامی شهرام و همکار: ۱۴۰۰: ۸۷) نظام حقوقی انگلیس پایه مداخله‌های را بر استفاده از نیروی پلیس قرار داده است (Home office: 2023: 8) اگرچه این موضوع مشکلات اشاره شده در بالا را ندارد اما می‌تواند مشکلات دیگری را ایجاد نماید. از معایب پاسخ‌دهی تکیه بر به‌کارگیری نیروی پلیس و روش‌های آن، افزایش حضور پلیس و ضابطین در مناطق نا برخوردار است که محرک ایجاد احساس ترس و نگرانی در جامعه و باعث ایجاد دیدگاه منفی نسبت به نظام قانونی می‌گردد. توسعه اختیارات جلب و بازداشت متهمین توسط پلیس در صورت ظن متعارف به وقوع جرم، به‌صورت گسترده، با توجه به مشهود بودن غالب مزاحمت‌های شهری، می‌تواند خطری برای حقوق شهروندی محسوب گردد (عظیمی کوروش و همکار: ۱۳۹۹: ۱۸۴) همچنین به دلیل استفاده از نرم افزار تحلیل داده و تهیه نقاط داغ مزاحمت و تمرکز اقدامات پلیسی بر آن نقاط، تبعیض نسبت به برخی افراد یا گروه‌ها اعمال می‌گردد. به عنوان نمونه، کسانی که در مناطق تهیدست سکونت دارند برای مزاحمت‌های خرد مورد تعقیب، یا به شدت مورد نظارت قرار می‌گیرند. یا درباره زنانی که در معرض ضرب و شتم همسران خود قرار می‌گیرند در نتیجه این اعمال پلیسی، تنها سرپناه خود را به دلیل شکایت همسایگان از مزاحمت‌های صوتی برآمده از ضرب و شتم از دست می‌دهند.

شاید به‌کارگیری مفاهیم دیگری همانند «تنظیم کنندگان خیابانی»^{۴۴} که در سایر نظام‌های حقوقی برای مداخله در این حوزه استفاده می‌گردد، بتواند ضمن رفع معایب فوق الذکر، ماهیت اداری مداخله

۴۳ ماده ۲۹ قانون هوای پاک ۱۳۹۶: ایجاد هر گونه آلودگی صوتی توسط منابع ثابت و متحرک، ممنوع می‌باشد. در مورد منابع ثابت، مرتکب به جزای نقدی درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

44. Street orgnizer

گران را نیز حفظ کند. نقش یادگیری مهارت‌های تعاملات چهره به چهره^{۴۵} و هوش هیجانی^{۴۶} در مداخله گران، به‌ویژه سطوح صف، ، این موضوع پتانسیل زیادی در کیفیت خدمات، تصمیم‌گیری‌ها و افزایش اثربخشی نتایج دارد (Koen p.r. Bartelsf, 2013:1). اگرچه منتقدین این رویکرد، معتقدند حضور تنظیم‌کنندگان خیابانی منجر به یک نوع تنظیم‌گری غیرمنعطف و قانون‌گرایانه می‌گردد (Braithwaite John) ؛ اما به دلیل گوناگونی مداخله گران در فرایند ایران امکان رشد این مهارت‌ها فراهم نیامده و عموماً از آنها بی‌بهره می‌باشند. اما در فرایند انگلیس به دلیل تمرکز امور در پلیس، افزایش چشمگیری داشته اما به لحاظ برخورداری از روح نظامی‌گری تأثیر آن کاهش یافته است.

45. Face to face

46. Emotional literacy

نتیجه گیری

پراکنندگی و فرسوده بودن مقررات موجود در خصوص مزاحمت شهری در نظام حقوقی ایران، که نتیجه بی توجهی به مزاحمت‌های شهری در حوزه‌های سیاستگذاری و اجرایی می باشد، باعث فقدان توانایی حل مسئله گردیده است. پاسخ‌های موجود، که بیشتر بر رفع تظاهرات مزاحمت‌های شهری تمرکز دارد تا بر حل مسئله، بر درد شهروندان، به ویژه تهیدستان جامعه، افزوده است. به نظر می رسد دلیل طراحی پاسخ‌های موجود عدم درک صحیح از ماهیت و علل وقوع این افعال باشد. مزاحمت‌های شهری بیش از آنکه مفهومی قضائی و حقوقی باشد، مفهومی اجتماعی و تکوین یافته در بستر فرهنگ است از این رو پاسخ‌هایی که برای آن طراحی می گردد نیز می بایست حداکثر برخورداری از اجتماع و زمینه فرهنگی وقوع را داشته باشد. استفاده از رویکردهای سلبی می بایست به حداقل ممکن بسنده گردد چراکه وارد کردن شهروندان در فرایندهای قهری و سلبی نتیجه ای جز تشدید خصومتها و وخامت اوضاع ندارد.

علاوه بر این به دلیل تاثیر مخرب این افعال بر آسایش شهروندان و اختلال در زندگی روزمره ایشان و بروز جرائم بعد از آن، مداخله‌ها و پاسخ‌ها می بایست برخورداری از ویژگی‌های سرعت و تناسب باشد که لازمه آن کاستن از مداخله گران گوناگون تقویت مهارت‌های کلامی و هوش هیجانی و اجتماعی ایشان و طراحی ابزارهای پاسخ دهی سریع باشد در غیر این صورت شهروندان این امر را بر ناتوانی نظام حقوقی تعبیر نموده و ترغیب می شوند تا دست به اقدامات مجرمانه بزنند. از این رو برای رفع مزاحمت‌های شهری که محل وقوع آن در محلات می باشد بهترین مداخله گران افراد ذی نفوذ و موثر محلی و بهترین استراتژی رویکردهای بهره مند از معیارهای مردم پایه و برترین ابزارها، ابزارهای مبتنی بر ریش سفیدی و کدخدانمنشی و عدالت ترمیمی می باشد.

در مورد مزاحمت‌های روی داده توسط نهادها، ادارات و شخصیت‌های حقوقی بهترین استراتژی اعمال رویکردهای تنظیم گری، مقررات گذاری و تشدید نظارت‌های پیشگیرانه است.

اگرچه نظام حقوقی - اجرایی ایران در ابتدا به این مهم توجه نموده است اما این مسیر تا اوم پیدا نکرده از این رو توانسته اثربخش باشد. در انگلستان اگرچه توجه به این مفهوم با سیری منطقی و متناسب با پیشرفت شهرها روبرو بوده است و می توان جامعیت، تنوع بخشی پاسخ‌ها و طراحی فرایندها مبتنی بر معیارهای اجتماع پایه را در مقررات گذارنده‌ها مشاهده کرد، که باعث اثربخشی این نظام در حوزه مزاحمت‌های شهری گردیده است، اما اختلاط مفاهیم مزاحمت شهری با مقولات امنیتی و ابزارهای جامعه محور با ابزارهای امنیتی از ایرادات اصلی آن است.

نظام حقوقی ایران دارای سوابق مناسبی در پاسخ دهی زمینه محور و اجتماع پایه به این موضوع می باشد اما متناسب با پیشرفت‌ها در بعد تقنین و طراحی سیاستها و ابزارها رشد نکرده است. همچنین به رسمیت شناختن و طراحی سامانه هائی که امکان تربیت مداخله گران را فراهم کند می تواند اثربخشی خود در جلوگیری از آینده تاریک شهرهای ایران را به اثبات رساند.

منابع

الف) منابع فارسی

- حسینی، سیدمحمد، اعتمادی، امیر. (۱۳۹۶). مزاحمت؛ تهاجمی علیه تمامیت روانی اشخاص، در نظام‌های کیفری ایران و انگلستان. دوفصلنامه علمی حقوق تطبیقی ۷۲-۴۹
- سلامی، شهرام، مظهری، محمد. (۱۴۰۰). تکالیف مدیریت شهری در تحقق حقوق زیست محیطی شهروندان (با نگاهی به مصوبات شورای شهر تهران). فصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق تطبیقی، ۴(۱۱)، ۸۴-۱۱۱.
doi: 10.22034/law.2021.533814.1092
- شریفی، علیرضا و دیانی، عبدالرسول. (۱۳۹۹). بررسی تطبیقی مسئولیت مدنی ناشی از مزاحمت خصوصی. پژوهشنامه حقوق تطبیقی، ۴۲ (پیاپی ۶)، ۶۸-۸۵.
- صیامی قدیر (به سفارش شهرداری مشهد) ۱۳۹۸، ساماندهی مشاغل مزاحم و آلاینده شهری حوزه ۳ مشهد، انتشارات دانشگاه امام رضا (ع)
- عظیمی، کورش، نظری نژاد، محمد رضا. (۱۳۹۹). نقش ضابطان دادگستری و سایر شهروندان در مواجهه با جرائم مشهود مطالعه تطبیقی با آیین دادرسی کیفری انگلیس و فرانسه. پژوهشنامه حقوق کیفری، ۱۱(۱)، ۱۷۷-۲۰۰.
doi: 10.22124/jol.2020.11709.1603
- مرادی، امیر. (۱۴۰۳). بررسی تطبیقی کیفی بودن مقررات کیفری، با نگاهی به حقوق ایران و دانش‌های اخلاق، ادبیات و زبان شناسی. فصلنامه تحقیق و توسعه در حقوق تطبیقی، ۶(۲۱)، ۱۳۹-۱۸۶. doi: ۱۰/۲۲۰۳۴/۲۰۲۴/۱۲۷۳.law
- هوشیاری، داریوش، اسماعیلی، مهدی، کلانتری، کیومرث. (۱۴۰۱). تحلیلی بر کنترل کیفری درمقابله با وندالیسم. پژوهشنامه حقوق کیفری، ۱۳(۱)، ۲۸۹-۳۱۴. doi: 10.22124/jol.2021.19258.2106

ب) منابع خارجی

- Azimi, Koresh, Nazarinejad, Mohammad Reza. (2019). The role of law officers and other citizens in facing obvious crimes, a comparative study with English and French criminal procedure. Journal of Criminal Law, 11(1), 177-200. doi: 10.22124/jol.2020.11709.1603 (in persian)
- Bermingham, Vera; Carol Brennan (2008). Tort Law. Oxford University Press. ISBN 978-0-19-922798-3 // Available at <https://g.co/kgs/JY4oMn5retired۱۲/۲/۲۰۲۳>
- Braithwaite. J/ (2002). Restorative Justice And Responsive Regulation, New York: Oxford / Available at <http://johnbraithwaite.com/wp-content/uploads/retired۱۲/۲/۲۰۲۳>
- City London corporation / Anti-Social Behaviour Powers in the City of London: Standard Operat-

ing Procedures ۲۰۲۲/Available at <https://www.cityoflondon.gov.uk/assets/Services-DCCS/antisocial-behaviour-standard-operating-procedure.pdf/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• Flint John, Steve Green(2007)/The Impact of Local Antisocial Behaviour Strategies at the Neighbourhood Level/ <https://www.shu.ac.uk//media/home/research/crest/reports/i/impact-local-asb-strategies-neighbourhood.pdf/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• larty, Conor (1989). "The Place of Private Nuisance in a Modern Law of Torts". Cambridge Law Journal. 48 (2):-214-242. doi:10.1017/S000819730010529X. ISSN 0008-1973. S2CID 145422561./retired\۲/۲/۲۰۲۳

• Heap Vicky /(2021):Anti-social behaviour victims' experiences of activating the 'Community Trigger' casereview/People,PlaceandPolicy 15/1,pp.19-32.DOI:10.3351/ppp.2021.9393834535/ Available from Sheffield Hallam University Research Archive (SHURA) at: <http://shura.shu.ac.uk/28404/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• Home office(2023)//Anti-social behaviour powers:Statutory guidance for frontlineprofessionals/ available at <https://www.gov.uk/government/publications/anti-socialbehaviour-crime-and-policing-bill-anti-social-behaviour/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• Hoshiari, Dariush, Esmaili, Mehdi, Kalantari, Kiyomarth. (1401). An analysis of criminal control against vandalism. Research Journal of Criminal Law, 13(1), 289-314. doi: 10.22124/jol.2021.19258.2106 (in persian)

• Hosseini, Seyyed Mohammad, Etimadi, Amir. (2017). disturbance; Aggression against the mental integrity of individuals in the criminal systems of Iran and England. Biannual Scientific Journal of Comparative Law 72-49 (in persian)

• Housing ASB Procedure (2022)- Managing ASB Council Housing Tenants/ Available at https://www.ipswich.gov.uk/sites/www.ipswich.gov.uk/files/asb_procedure_july_2022.pdf/retired\۲/۲/۲۰۲۳

• Koen P.R. Bartels(2013)/Public Encounters: The History And Future Of Face-To-Face Contact Between Public Professionals And Citizens/Koen P.R. Bartelsfirst Published: 11 February / Available at <https://Onlinelibrary.Wiley.Com/Doi/Abs/10.1111/J.1467-9299.2012.02101.X/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• House of Commons(۲۰07) /simplification of criminal law: public nuisance and outraging public decency/available at <http://lawcommission.justice.gov.uk/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• Jonathan Seitler /Current Issues in Nuisance and Trespass/2022/ Available at: <https://www.wilberforce.co.uk/publication/current-issues-in-nuisance-and-trespass/retired\۲/۲/۲۰۲۳>

• moradi, A. (2024). A comparative study of the quality of criminal regulations, with a look at Iranian law and the knowledge of ethics, literature and linguistics. Journal of Research and Development in Comparative Law, 6(21), 139-186. doi: 10.22034/law.2024.2001199.1273 (in persian)

• salami, S., & Mazhari, M. (2021). Duties of Urban Management in Realization of the Environmental Rights of Citizens (With a Glance at the Regulations Passed by Tehran City Council). Journal of Research and Development in Comparative Law, 4(11), 84-111. doi: 10.22034/law.2021.533814.1092 (in persian)

- Antisocial Behaviour etc Act ۲۰۰۴ / Available at <https://www.legislation.gov.uk/asp>
- Sharifi, Alireza and Dayani, Abdolrasoul. (2019). Comparative study of civil liability caused by private nuisance. Research Journal of Comparative Law, 42 (sequential 6), 68-85. (in persian)
- Thomas W. Merrill(2023), The New Public Nuisance: Illegitimate and Dysfunctional, 13215-Yale L. J. F. 985 Available at https://www.yalelawjournal.org/pdf/F7.MerrillFinalDraftWEB_6mpf-4njjiu.pdf/ retired\۲/۲/۲۰۲۳

References

- Azimi, Koresh Nazarinejad, Mohammad Reza. (2019). The role of law officers and other citizens in facing obvious crimes, a comparative study with English and French criminal procedure. *Journal of Criminal Law*, 11(1), 177200-. doi: 10.22124/jol.2020.11709.1603 (in persian)
- Alan Clarke(2011). Describing and Assessing Interventions to Address Anti-Social Behaviour.the virtual library house/Available at <https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library>
- Bermingham, Vera; Carol Brennan (2008). *Tort Law*. Oxford University Press. ISBN 978-19-0-3-922798/ / Available at <https://g.co/kgs/JY4oMn5retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Braithwaite. J/ (2002). *Restorative Justice And Responsive Regulation*, New York: Oxford / Available at <http://johnbraithwaite.com/wp-content/uploads/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- City London corporation / *Anti-Social Behaviour Powers in the City of London: Standard Operating Procedures ۲۰۲۲*/Available at <https://www.cityoflondon.gov.uk/assets/Services-DCCS/antisocial-behaviour-standard-operating-procedure.pdf/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Flint John, Steve Green(2007)/*The Impact of Local Antisocial Behaviour Strategies at the Neighbourhood Level/* <https://www.shu.ac.uk//media/home/research/cresr/reports/i/impact-local-asb-strategies-neighbourhood.pdf/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Gearty, Conor (1989). "The Place of Private Nuisance in a Modern Law of Torts". *Cambridge Law Journal*. 48 (2): 214-242. doi:10.1017/S000819730010529X. ISSN 0008-1973. S2CID 145422561./retired۱۲۲۰۲۳/۲/
- Heap Vicky /(2021):*Anti-social behaviour victims' experiences of activating the 'Community Trigger' casereview/People,Place and Policy 151*,pp. 1932-.DOI:10.3351/ppp.2021.9393834535/ Available from Sheffield Hallam University Research Archive (SHURA) at: <http://shura.shu.ac.uk/28404/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Home office(2023)//*Anti-social behaviour powers:Statutory guidance for frontlineprofessionals/* available at <https://www.gov.uk/government/publications/anti-socialbehaviour-crime-and-policing-bill-anti-social-behaviour/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Hoshiari, Dariush, Esmaili, Mehdi, Kalantari, Kiyomarth. (1401). An analysis of criminal control against vandalism. *Research Journal of Criminal Law*, 13(1), 289314-. doi: 10.22124/jol.2021.19258.2106 (in persian)
- Hosseini, Seyyed Mohammad, Etimadi, Amir. (2016). disturbance; Aggression against the mental integrity of individuals in the criminal systems of Iran and England. *Biannual Scientific Journal of Comparative Law 7249-* (in persian)
- Housing ASB Procedure (2022)- *Managing ASB Council Housing Tenants/* Available at https://www.ipswich.gov.uk/sites/www.ipswich.gov.uk/files/asb_procedure_july_2022.pdf/retired۱۲۲۰۲۳/۲/
- Koen P.R. Bartels(2013)/*Public Encounters: The History And Future Of Face-To-Face Contact Between Public Professionals And Citizens/Koen P.R. Bartelsfirst Published: 11 February /* Available at <https://Onlinelibrary.Wiley.Com/Doi/Abs/10.1111/J.14679299.2012.02101-.X/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- House of Commons(۲۰07) /*simplification of criminal law: public nuisance and outraging public decency/*available at <http://lawcommission.justice.gov.uk/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>

- Jonathan Seidler /Current Issues in Nuisance and Trespass/2022/ Available at: <https://www.wilberforce.co.uk/publication/current-issues-in-nuisance-and-trespass/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Home office(2004) /Defining and measuring anti-social behaviour/Available at /<https://assets.publishing.service.gov.uk/retired۱۲۲۰۲۳/۲/>
- Moradi, A. (2024). A comparative study of the quality of criminal regulations, with a look at Iranian law and the knowledge of ethics, literature and linguistics. Journal of Research and Development in Comparative Law, 6(21), 139186-. doi: 10.22034/law.2024.2001199.1273 (in persian)
- salami, S., & Mazhari, M. (2021). Duties of Urban Management in Realization of the Environmental Rights of Citizens (With a Glance at the Regulations Passed by Tehran City Council). Journal of Research and Development in Comparative Law, 4(11), 84111-. doi: 10.22034/law.2021.533814.1092 (in persian)
- Antisocial Behaviour etc Act ۲۰۰۴ / Availble at <https://www.legislation.gov.uk/asp>
- Sharifi, Alireza and Dayani, Abdolrasoul. (2019). Comparative study of civil liability caused by private nuisance. Research Journal of Comparative Law, 42 (sequential 6), 6885-. (in persian)
- Siyami Qadir (commissioned by Mashhad Municipality) 2018, organizing disturbing and polluting jobs in the 3rd district of Mashhad, Imam Reza University Publications (in persian)
- Thomas W. Merrill(2023), The New Public Nuisance: Illegitimate and Dysfunctional, 13215-Yale L. J. F. 985 Available at https://www.yalelawjournal.org/pdf/F7.MerrillFinalDraftWEB_6mp4njiu.pdf/retired۱۲۲۰۲۳/۲/